

uden videre at fordømme. Som Forholdene nu ligger, synes det mig, at der ikke er nogen Mulighed for Vej tilbage i denne Sag. Den er nu ført saa vidt frem, at dens Afslutning i Overensstemmelse med den Konvention, som blev afsluttet den 4. August, nu maa finde Sted, og jeg kan ikke undlade at sige, at Ønsker og Forslag, som ved Udgangen af den tolvte Time fremkommer, saaledes som i Gaar i det andet høje Ting, synes det mig ikke, at der hverken af formelle eller reelle Grunde for Tiden kan tages noget Hensyn til. I Virkeligheden kan jeg ganske slutte mig til de Ord, som Konseilspræsident Sehested i 1901 skrev til Folketingets Finansudvalg, nemlig følgende: „... Regeringen er ikke blind for, at det, naar der først maatte foreligge en af begge Landes Regeringer afsluttet Overenskomst, og denne allerede maatte have faaet Kongressens Godkendelse — som man af Hensyn til, hvad der skete i 1867, maa anse det for ønskeligt at sikre forud for Rigsdagens Afstemning —, vil kunne være ret vanskeligt for Rigsdagen at forkaste Traktaten.“ Jeg maa sige, at det Parti, paa hvis Vegne jeg her taler, havde ønsket og ønsker vedvarende, at Forhandlingerne om denne Sag og det Skridt, vi nu gaar til at tage, kunde have været udsat, indtil andre Tider rinder op i Verden end dem, vi for Øjeblikket oplever. Men som Forholdet nu ligger, synes det mig, at særdeles vægtige Grunde maatte foreligge for den danske Rigsdag, for at man skulde søge nye Veje ud. Jeg ser ikke, at saadanne Grunde foreligger, og navnlig ikke, at det er muligt for en lille Stat at optræde overfor en Stormagt paa en fuldkommen vægelsindet Maade og som en i Handel og Vandel upaalidelig Person. Det er det, som det forekommer mig vilde ske, hvis vi nu paa ny tog Overvejelserne op om Ændringer i Konventionen. Det er saa meget mindre muligt, som der den 14. December har været afholdt en Folkeafstemning i denne Sag, en Folkeafstemning, der har været besluttet af samtlige Partier her paa Rigsdagen. Og Folket har stemt i Forvisningen om, at en Tvangssituation forelaa der ikke, men dog i Forstaaelse af det Ansvar, som en Nej-Majoritet maatte medføre overfor de amerikanske Fristater, som er den eneste store neutrale Magt i denne forfærdelige Tid, og som er den Magt, hvis Velvillie vi ogsaa i denne Sag som paa mange andre Maader — ogsaa indadtil — i for os saa vanskelige Tider maa appellere til og stole paa. De danske Vælgere har

stemt den 14. i Følelsen af Ansvar for den Befolkning, der lever derude, og som gennem forskellige Organer tilstrækkeligt tydeligt for Kommissionen, den danske Rigsdag og det danske Folk har givet til Kende, at den ønsker Forbindelse med hele det store sorte Folk i Amerika og ønsker at komme ind under den Gerning, som gøres derovre for at rejse det sorte Folk baade socialt og kulturelt. Nu har man krævet og fremført dette Krav med megen Styrke i Agitationen forud for Folkeafstemningen, at en Afstemning burde finde Stedovre paa Øerne. Derom skal jeg kun sige dette, at Befolkningens Stilling derude, som før nævnt, har været os alle særdeles vel bekendt i lange Tider, saa af den Grund var en Folkeafstemning ikke nødvendig. Men der er sikkert heller ingen i den danske Rigsdag, som ikke er vel bekendt med, at der fra dansk Side har været udfoldet Bestræbelser for at faa en saadan Folkeafstemning etableret. Naar det ikke er lykkedes, ser jeg deri et Tegn paa, at man nu fra amerikansk Side alvorligt ønsker at faa det Spørgsmaal, som har staaet paa i Aartier, afgjort. Thi i Amerika har man naturligvis ikke glempt, at naar Sagen ikke gik i Orden i 1902, var Grunden netop Uoverensstemmelse i den danske Rigsdag mellem de to Ting med Hensyn til Omfanget af den Stemmeret, der skulde tilstaaes, naar en Folkeafstemning fandt Sted derude. Jeg maa nu sige, at det Parti, jeg tilhører, har ikke under de Forhandlinger, der for faa Aar siden fandt Sted bl. a. om at indføre Folkeafstemning som almindeligt Led i vort Folkestyre herhjemme, været særdeles begejstret derfor, vi har ikke i Folkeafstemningen set det Ideal, som man har det fra andre Partiers Side, og at vi i hvert Fald i nogen Maade har haft Ret i de Betragtninger, vi i den Anledning har anstillet, synes mig den nu for første Gang afholdte Folkeafstemning at have vist. Thi det maa indrømmes, at Tilslutningen har ikke været særlig stor. Tallene baade paa Ja-Stemmer og paa Nej-Stemmer er Dem alle sammen bekendt, og jeg behøver ikke at nævne dem. Men det kunde selvfølgelig — det maa indrømmes — have været ønskeligt, at et betydeligt større Antal af den danske Befolkning havde givet sin Villie i denne Sag til Kende, end det er sket. Det kan maaske skyldes og skyldes formentlig, at til Trods for, at Sagen har været ventileret saa indgaaende, som den har været det gennem Maaneder, til Trods for den kraftige Agitation, der er